ТУРИЗМ І РЕКРЕАЦІЯ

УДК 338.486

Павло Романів

(Львів)

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ГОСПОДАРСТВА ЖИДАЧІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Анотація. Проведено загальний аналіз наявності ресурсів та благ, котрі актуально та потенційно можуть бути загосподарьовані у туристичній галузі району. Здійснено оцінку можливостей розвитку видів туристичної діяльності у Жидачівському районі Львівської області. Види туристичної діяльності оцінюються з точки зору ресурсного та інфраструктурно-інституційного забезпечення. Здійснено SWOT-аналіз можливостей розвитку туристичного господарства регіону дослідження.

Ключові слова: туристична діяльність, SWOT-аналіз, Жидачівський район, Придністер'я.

Summary. A general analysis is made of the availability of resources and benefits that are relevant and potentially capable of being managed in the tourism sector of the area. The estimation of the possibilities of development of types of tourist activity in Zhydachiv district of Lviv region was assessed. Types of tourism activity are evaluated in terms of resource and infrastructure-institutional support. The SWOT analysis of tourism development opportunities in the region of research was carried out.

Key words: : tourism activity, SWOT-analysis, Zhydachiv district, Prydniestr'ya.

Українське Передкарпаття, в межах якого розташований Жидачівський район Львівської області володіє багатьма структурними компонентами рекреаційних ресурсів, історико-культурних туристичних ресурсів, потенційно масовими ресурсами пізнавально-оздоровчого відпочинку та бальнеологічного лікування, а також екологічного та спортивно-оздоровчого туризму.

Головними факторами конкурентоспроможності Жидачівського району можна характеризувати крізь призму стратегічних цілей органів місцевого самоврядування, неурядових організацій та зацікавлених сторін.

Головну стратегічну ціль варто описати такими словами: Жидачівський район – регіон чистого і привабливого навколишнього середовища, культури, туризму та рекреації [1].

Стратегія розвитку Жидачівського району до 2025 року передбачає ряд важливих стратегічних рішень, котрі стосуються розвитку рекреації, туризму, екологічного стану середовища, культурної спадщини.

Жидачівщина – регіон з багатою культурною спадщиною і мальовничою природою завдяки наявним культурних та архітектурних пам'яток місцевого значення і беззаперечній красі краєвидів. Однак для того, щоб в повній мірі використати цей потенціал, необхідно покращити транспортний доступ, підвищити імідж території району і його промоцію.

Відновна здатність природи є елементом само відтворення, як визначальним потенціалом для районного розвитку. Адже втрата відновної здатності є проявом того факту, що процес втручання людини не відповідає природному розвитку.

Унікальними є можливості використання екосистеми лісів, джерел мінеральних вод, значної території ландшафту Бакоцинського та Подорожненського краю (Журавенщина) (ліси, озера, річки для масового відпочинку). Розвиток туризму в районі, особливо у сільській місцевості, є шансом для розвитку територій, де сільське господарство не дає достатніх прибутків для місцевого населення. Агротуризм може стати додатковим джерелом заробітку. Розвиток туристичної інфраструктури (наметових таборів, недорогих готелів і пансіонатів) може збільшити приплив туристів до району. Це збагатить його економіку і підвищить доходи населення.

Необхідно підтримувати зусилля тих підприємців, які вирішать інвестувати у туристичний сектор, покращити екологічну ситуацію та зберегти цінну екосистему району [3]. Тому Жидачівський район як перспективний для інвесторів можна характеризувати такими константами:

– Жидачівщина – це перехрестя української та європейської культур, один із центрів національно–культурного відродження Галичини XIX – XX ст..;

– це золото хлібного колосся, пам'ятки археології, історії, мистецтва та культові споруди;

– це унікальна архітектура, що її творили найвидатніші зодчі Європи. Це храми й оборонні споруди, об які неодноразово розбивалися вороги;

– земля, яка творить свою історію, вирощує хліб і виховує дітей, плекає рідну мову і солов'їну пісню [1; 3].

SWOT-аналіз проводився протягом 2017-2018 років з використанням статистичних даних, стратегії соціально-економічного розвитку району, власних польових досліджень території Жидачівського району та окремих природно-географічних, історико-культурних, соціально-демографічних одиниць його потенціалу. Головні результати представлені у табл. 1.

Таблиця 1.

Результати SWOT-аналізу розвитку туристичного господарства Жидачівського району

Сильні сторони	**Слабкі сторони**
1. Наявна архітектурно–історична та культурна спадщина. 2. Наявні місцеві музеї, заклади культури. 3. Наявність природних та рекреаційних ресурсів (мінеральні води, природні копалини, пам'ятки садово–паркового мистецтва тощо). 4. Потенціал для «сентиментального», релігійного, водного, спортивно-пішохідного, екологічного, сільського зеленого та інших видів туризму.	1. Відсутність санаторно–курортних установ. 2. Відсутність узаконених природно–ландшафтних парків, за наявними територіями для цього (як приклад – Урочище «Бакоцино»). 3. Недостатня кількість готелів різних категорій. 4. Привабливість архітектурно–історичних будівель, споруд, визначних місць піддається ризику через соціальні патології та руйнування, недотримання умов

5. Історичні зв’язки з українською діаспорою у світі. 6. Потенціал участі у міжнародних проектах.	їхньої експлуатації (Палац Скшинських у смт Журавно після пожежі знаходиться у жалюгідному стані). 5. Незначна туристично-рекреаційна промоція регіону. 6. Відсутні місцеві та регіональна туристичні агенції. 7. Відсутність Жидачівщини у обласній туристичній мережі. 8. Недостатньо та неналежно розвинута інфраструктура охорони природи. 9. Екологічні проблеми (проблеми зникнення, руйнування русла та забруднення малих річок (Смогівчанка, Бережниця, Крихівка), проблеми викидів Жидачівського ЦПК). 10 Недостатнє фінансування культурних, освітніх закладів та організацій.
Сприятливі можливості	**Потенційні загрози**
1. Розвиток «сентиментального» туризму для українців, поляків, євреїв і т.д. 2. Результативна промоція країни, Львівщини та Жидачівщини.	1. Занепад архітектурних пам’яток та урбаністичної структури району. 2. Недостатньо активна та ефективна промоція району на рівні області, на рівні України та міжнародному рівні.

3. Поліпшення міжнародного іміджу України та регіону, сприяння міжнародним зв'язкам. 4. Поліпшення екологічної ситуації району, збереження її цінного природного середовища. 5. Розвиток різних елементів туристичної та відпочинкової інфраструктури, зокрема на техногенних об'єктах.	3. Стійкий негативний міжнародний імідж України та Львівської області. 4. Недостатнє поліпшення туристичної інфраструктури, розрахованої на різні цільові групи. 5. Складна екологічна ситуація. 6. Зменшення інвестицій в екологічну інфраструктуру та охорону навколишнього середовища.

Результуючою дією SWOT-аналізу є розробка SWOT-матриці. SWOT-матриця дозволяє виявити взаємозв'язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами, які мають стратегічне значення для Львівської області та Жидачівського району. Саме ці взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики і ризики, які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та операційних цілей розвитку району на довгострокову перспективу.

Порівняльні переваги (визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей).

- Сильними сторонами Жидачівського району є вигідне економіко-географічне розташування, зокрема наявність природно-географічних благ, котрі можливо трансформовувати у ресурси.

- Жидачівщина має значний потенціал для інтенсивного розвитку туристично-рекреаційної сфери, зокрема курортів, та розвитку зеленого, спортивного, сентиментального туризму – це значна кількість історико-культурних й архітектурних пам'яток; велика кількість природних та рекреаційних ресурсів. Також для району характерний незначний ступінь антропогенного забруднення довкілля (у порівнянні з іншими регіонами

України) та однорідний етнічний склад населення з високим почуттям патріотизму, релігійності, з орієнтуванням на українські традиції.

- Потенціал міжнародної співпраці.

Виклики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей)

- Посилення міжрегіональної співпраці може допомогти консолідувати ресурси для вирішення пріоритетних проблем та сприяти усуненню значних диспропорцій у розвитку території, навіть попри брак фінансових ресурсів у місцевого бюджету.

- Інвестування коштів «заробітчан» у місцевий бізнес та розвиток сільського зеленого туризму сприятимуть підвищенню доходів сільських домогосподарств.

- Стан багатьох об‘єктів історико-архітектурної спадщини може бути покращений завдяки таким можливостям, як інтенсивний розвиток туристично-рекреаційної сфери, а також розвиток державно-приватного партнерства.

- Децентралізація системи управління (від центру до громад) та розширення власних повноважень органів місцевого самоврядування збільшуватимуть фінансове забезпечення місцевих бюджетів, що призведе до покращення стану об’єктів соціальної інфраструктури та зменшення диспропорцій у розвитку територій.

Ризики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз).

- Негативні демографічні тенденції (скорочення населення, висока трудова міграція за кордон, підвищення демографічного навантаження) створюють ризик для подальшого «старіння» населення та поглиблення невідповідності між пропозицією і потребами регіонального ринку праці.

- Невирішеність проблеми поводження з відходами, зокрема зберігання та переробки хімічних засобів захисту рослин та інших небезпечних відходів, локальні екологічні проблеми (у т. ч. підтоплення, деградація земельних ресурсів) можуть бути загострені через інтенсивне природокористування.

Периферійність регіону продовжуватиме тенденцію недостатньої уваги до промоціювання його туристично-рекреаційних активів, що з іншого боку мусить

активізувати місцеве населення та громади, акцент на транзитність району у сенсі річки Дністер (водний туризм) [4; 5].

Висновки. Описано стратегію розвитку туризму у районі, розроблену фахівцями Жидачівської РДА з залученням професійних фахівців. Подано активи інвестиційної привабливості району, аспекти міжнародної співпраці.

Проведено SWOT-аналіз розвитку туристичної галузі. На його основі розроблено матрицю та виявлено порівняльні переваги, виклики та ризики району у контексті його туристичного загосподарювання.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Жидачів - офіційний сайт Жидачівської міської ради. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.zhydachiv.lviv.ua.

2. Журавно - [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.castles.com.ua/zurawno.html.

3. Інвестиції у Львівській області. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.invest-lvivregion.com.

4. Романів П. Актуальні та потенційні можливості туристичної діяльності у Наддністерському туристичному районі / П. Романів // Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід / Матеріали IX міжнародної конференції з міжнародною участю. - Львів, 2015. - С. 164-168.

5. Романів П. Розвиток туризму в басейні р. Дністер у контексті сталого розвитку / М. Гамкало, П. Романів, А. Манько // Сталий розвиток – стан та перспективи: Матеріали Міжнародного наукового симпозіуму SDEV‘2018 (28 лютого–3 березня 2018 року, Львів-Славське, Україна). – Львів, 2018. – 343 с. С. 296-298.

Відомості про автора.

Романів Павло Володимирович – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму Львівського національного університету імені Івана Франка, тел. 0978201066, rpavlo2007@ukr.net, сертифікат – так, про конференцію дізнався від колег.